

„CADOUL“

de Paul Everac

În cadrul *Zilelor teatrelor muncitorești organizate în cinstea aniversării a 60 de ani de la crearea P.C.R.*, Teatrul Muncitoresc MĂGURELE s-a prezentat cu *Cadoul*, piesă într-un act de Paul Everac, a doua sa premieră, după spectacolul inaugural, cu *Simbătă la Veritas* de Mircea Radu Iacoban.

Jucată frecvent de amatori — probabil, pentru actualitatea temei, și pentru replicile fruste care dau satisfacția reacției imediate a publicului — *Cadoul* schițează analiza unui fenomen din păcate încă actual — îmburghezirea. Prin ridiculizarea citorva tipuri creionate în tușe groase, prin expunerea unor mentalități retrograde, autorul vizează o moralizatoare îndreptare.

Reprezentarea Teatrului Muncitoresc MĂGURELE impune prin ținută. Tinăra echipă a teatrului, chiar

dacă încă neomogenă, are dezinvoltură în scenă, și acesta este meritul esențial al regizorului Petre Popescu, care știe să insufle bucuria jocului și să dea impresia unui act artistic împlinit; stimulând intuițiile creatoare, el are răbdare să lucreze cu fiecare în parte, reușind, după caz, fie să evidențieze talentul, fie să estompeze lipsa de har. Doar gestică se cere mai atent supravegheată și mai variată gândită, pentru a fi la același nivel cu dicția corectă.

Protagonistul, tânărul inginer furat de mirajul chiverniselii, își are un bun interpret în Corneliu Minu, care sugerează discret rigiditatea unor șabloane comportamentale, dar e prea superficial în finalul idilic; acesta se cerea amendat de concepția regizorală, printr-o notă de umor față de prea rapidă, neverosimila metamorfoză.

Ca antagonist, Mihai Minovici se achită excelent de o partitură grea. Sub masca unui teribilism non-conformist, priletenul din copilărie își face inopinată apariția în toilul unei sofisticate petreceri, sub pretextul aducerii unui cadou; asemeni unui „citor de contor“ (mai modest), el are dificila misiune de a restabili sistemul de valori morale și materiale, demascând cînd cu maliție, cînd cu sarcasm, snobismul și meschinăria. Din galeria parvenitilor, se detașează net Marina Creci, într-o savuroasă compoziție. Se remarcă Silviu Georgescu, Mircea Crivoi, Nicolae Trantea, Marina Ochea, Cristian Balan. Modeste, dar corecte, contribuțiile Marioarei Plăcintă și Vioricăi Șchlopota. În spectacolul-premieră prezentat în sala din Schitu Măgureanu, actrița Nora Gion a venit să joace alături de entuziaștii amatori.

Elegantul cadru scenografic desenat de Doris Jurgea a fost realizat în atelierele Teatrului „Bulandra“, care își asumă, în mod exemplar, nobila misiune de îndrumare artistică a teatrului muncitoresc, pe care îl patronează.

Irina COROIU

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

Presa — cotidiană sau culturală — se arată tot mai interesată de problemele teatrului românesc și, îndeosebi, de problemele dramaturgiei originale. De pildă, „Scinteia tineretului“, care, nu mult timp în urmă, inițiasse ancheta „Debutul în dramaturgie — discuții care se lungesc, măsuri care nu mai pot întârzia“, revine, în numărul său din 18 aprilie 1981, publicînd pe o pagină întreagă punctele de vedere ale unor dramaturgi

(Tudor Popescu, Eugen Șerbănescu, Paul Cornel Chitic, Radu F. Alexandru) în legătură cu problema discutată. ● Între altele, ne-am bucurat să vedem că toți cei care și-au spus cuvîntul, cu prilejul acestei reveniri la ancheta „Scintei tineretului“, au ținut să sublinieze și meritele revistei „Teatrul“, în promovarea dramaturgiei originale, în general, și a debutanților, în special. ● Tot așa, revista timișoreană „Orizont“ consacră în întregime numărul

15/16 din aprilie 1981 problemelor dramaturgiei originale contemporane. Semnează, printre alții, Antoaneta C. Iordache, Mira Iosif, Stelian Vasilescu, Ioan Ieremia, D. R. Popescu, Victor Ernest Mașek. Acordă interviuri Paul Everac, Leopoldina Bălanuță, Valeria Seciu. ● După cum se poate observa, revista a găsit cu cale să se adreseze actorilor, regizorilor, dramaturgilor, dar și criticilor de teatru, esteticienților! ●

obținut Premiul I pentru modalitatea proaspătă, tinerească în care a tratat textul, apropiindu-l — prin mijloace care țin de cultura interpretării — de mentalitatea spectatorului de azi. Spectacolul filologilor timișoreni a fermecat, iar farmecul a rezistat și analizei ulterioare. Mai sofisticat, mai apăsător, mai demonstrativ, spectacolul **Școala ludică**, prezentat de Facultatea de electrotehnică din Iași (Premiul III), a mizat prea mult pe umorul unui singur interpret, neglijând ritmul, construcția momentelor scenice. Predilecția pentru parodie s-a manifestat și în spectacolul formației Institutului pedagogic din Galați, care a prezentat o inteligentă versiune a textului lui I. L. Caragiale **Dă dămuit, mai dă dămuit**, spectacol în care gagul vizual intra într-o interesantă relație cu cuvântul, pe care uneori îl susținea, alteori îl contrazicea, descoperindu-i adesea nu doar sensul, ci sensurile.

O interesantă experiență a produs, pe scena Festivalului, formația Politehnicii bucureștene, cu spectacolul **Ritualuri** — un colaj care a încercat și a izbutit să dezvăluie resursele scenice ale folclorului. Munca depusă de viitorii ingineri pentru alcătuirea acestui text de spectacol, și apoi pentru valorificarea lui în sens teatral, vitalitatea și dăruirea lor scenică au binemeritat Premiul I la secțiunea teatru-

colaj. Interesante elemente ale unor viitoare succese au arătat și formațiile din Tirgu Mures, Brașov, Suceava.

Alături de împliniri certe și de eșecuri mai mult sau mai puțin explicabile, cele trei zile de teatru de la Iași au cuprins și evoluția unor formații cu opțiuni repertoriale întâmplătoare, „beneficiind” de o îndrumare confuză sub raport cultural și artistic, formații „care și-au făcut datoria” — au repetat, au trecut de vizionări, au participat la finală, și, ca atare, vor figura în diverse rapoarte și dări de seamă. În cazul acestora, experimentul formal, care mina altădată eforturile de comunicare ale multor formații studențești, a fost înlocuit de formalismul banalității și al schemei. Pentru studenții de astăzi, intelectualii de mine, teatrul, nefiind o profesie, nu poate fi în nici un caz o datorie sau o obligație; el este și trebuie să fie un dar, o bucurie, un mod de a comunica inteligent sentimentele. Această calitate de a exista cultural, această aptitudine de a exprima, prin mijloacele artei, sentimentele și opțiunile politice ale unei generații, trebuie să caracterizeze teatrul studențesc, în toate zilele și serile sale, nu doar formațiile care, o dată la doi ani, luptă pentru un loc în palmares.

Magdalena BOIANGIU

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

La rindul ei, revista „Luceafărul” din 11 aprilie 1981 publică, pe un spațiu generos, dezbaterea „Audiența și spiritul dramaturgiei originale de azi” (cu subtitlul „Un gen vitregit de critica literară”), dezbateri la care participă Leopoldina Bălănuță, Cătălina Buzoianu, Mircea Diaconu, Adrian Dohotaru, Paul Everac, Vittorio Holtier, Horia Lovinescu, Dan Micu, Iosif Naghiu, D. R. Popescu, Dumitru Solomon, Leonida Teodorescu, Alexa Visarion. ● Curios lucru, nu a participat nici un critic, literar sau dramatic! Ciudată amnezie la un tânăr critic, am numit pe Ludmila Patlanjoglu, realizatoarea acestei debateri. ● În această dez-

bateri, care, neîndoișor, abordează probleme deosebit de interesante, am întâlnit și un punct de vedere care ne-a lăsat, pur și simplu, cu gura căscată. Cităm, pe larg: „De ce piesele străine, de cel mai autentic boulevard (tematic sau netematic) și spectacolele făcute după ele se bucură de un adevărat delir al majorității cronicarilor noștri dramatici și de o uluitoare audiență la teatrele noastre de toate gradele, iar piesele noastre de azi, de un cert succes de public, sînt ținute la periferia atenției teatrelor? Nu este cumva vorba de un analfabetism cultural? Se pare că acesta este singurul și penibilul răspuns la întrebarea în cauză”.

(Sublinierile ne aparțin!) Cum lucrurile stau, în mod evident pentru toți, cu totul altfel, atît în ceea ce îi privește pe majoritatea cronicarilor, cit și în ceea ce privește majoritatea teatrelor, nu răspunsul (dat de Leonida Teodorescu!), ci însăși „întrebarea în cauză” (care aparține tot lui Leonida Teodorescu) apare stranie! ● În cadrul schimburilor reciproce dintre publicațiile „Teatrul” și „Dialog” — R. P. Polonă, ne-a vizitat criticul de teatru Malgorzata Semil, redactor al revistei poloneze. „Malgorzata” înseamnă în limba poloneză „Margareta”. De unde se vede că are și critica teatrală a țării prietene Margareta ei.

CUIBUL

de Franz Xaver Kroetz

Data premierei : 5 noiembrie 1980.
Regia : CHRISTIAN MAURER.
Scenografia : MARIA BODOR.
Distribuția : HARRIET WOLFF
(Marta) : JOCHEN GRUMM (Kurt).

Cuibul, plesa lui Franz Xaver Kroetz, autor vestgerman de notorietate, este expresia unei atitudini de refuz al societății de consum, atitudine comună, se pare, majorității tinerilor conștienți din țările capitaliste suprad dezvoltate economic; și chiar dacă finalizarea ei nu este lupta politică în formele ei radicale, ci doar o moderată revendicare sindicalistă, ea nu rămâne mai puțin semnificativă pentru pericolele pe care le prezintă societatea de consum pentru sănătatea fizică și morală a componenților ei, tocmai prin efectul său ultim, reziduul poluant.

Tinerii Marta și Kurt, protagoniștii plesii, încearcă să înjghebeze o familie, dar, ei înșiși produse ale aceleiași societăți, nu conștientizează decât târziu, în urma

infecțiilor și imbolnăvirii propriului copil, că își construiesc viața („cuibul”) împotriva normelor biologice, sub influența reclamelor pentru produse de serie. Spațiul locuinței lor este constituit din produsele cele mai comune ale pieței de bunuri de larg consum occidentale. Ei înșiși, în cele mai intime dorințe, se trezesc a fi fost modelați, după reclamele de la radio și televiziune.

În spectacolul prezentat la Festivalul de teatru contemporan de la Brașov, regizorul Christian Maurer a utilizat doi actori tineri, proaspeți absolvenți ai Institutului, distribuție îndrăznească, dacă avem în vedere că rolurile sînt concepute, de autor, cam sărac — personajele utilizînd limbajul strict familiar, cotidian, fără interes, cit de cit intelectual. Așadar, tinerii actori Harriet Wolff (Marta) și Jochen Grumm (Kurt) au împlinit cu propria lor personalitate schițele rolurilor, acordînd acestora îndeajuns de multă viață pentru a capta interesul spectatorilor pentru această dramă specifică lumii capitaliste. Mai cu seamă ne-a impresionat naturalețea jocului Harrietei Wolff, care a ieșit, cu atît mai mult, în evidență cu cît mai crispat, mai nervos a fost jocul lui Jochen Grumm. Scenografia semnată de Maria Bodor ne arată o locuință ai cărei pereți sînt făcuți din panouri cu fotografii de mobilier, mărire la scară naturală, reproduse din cunoscutele cataloage comerciale tip Neckermann.

În avanscenă, gunolul rezidual (ambalaje de plastic) al societății de consum.

Constantin RADU-MARIA

telex-,,teatrul“ ● telex-,,teatrul“ ● telex-,,teatrul“

● Simbătă, 11 aprilie a.c., la emisiunea de după-amiază a televiziunii, Tudor Vornicu a prezentat-o pe actrișa Sanda Toma, care a răspuns, cu multă inteligență și cu o fermecătoare modestie, întrebărilor iscusite ale cunoscutului reporter. ● Nu mult timp în urmă, la Teatrul din Kielcach (R. P. Polonă), a avut loc premiera mondială a piesei Eclipsa de dramaturgul bălămarean Mircea Marian, în regia tinărului Bogdan Berclu. ● La Teatrul popular din Lugoj a avut loc un sim-

pozion închinat sărbătoririi a 140 de ani de teatru de amatori la Lugoj. Cu acest prilej, a fost prezentată în premieră pe țară comedia Un loc pe terasă de Mihai Ispirescu. ● Noul director al Teatrului „Ion Creangă” este regizorul Emil Mandric. Îi dorim, la început de drum, înțelepciune, perseverență și răbdare. Din toată inima! ● Clujdate lucruri se mai petrec prin unele teatre. Aflăm, de pildă, că la Teatrul Municipal „Maria Filotti” din Brăila, spectacolele cu piesele

Alibi de Ion Băleșu și Pămîntul, după orele 10 și 5 minute de Dan Plăeșu, au fost încredințate regizorului de film Alecu Croitoru, care semnează și... scenografia ambelor spectacole! ● De la o vreme, teatrele nu ne prea trimit fotografii ale spectacolelor lor. Doritori fiind să ilustrăm cronicile noastre și să popularizăm realizările colectivelor de teatru din țară, rugăm stăruitor pe cei în drept să ne trimită sau să la măsuri să ni se trimită mult rîvnite (de noi) fotografii. ●

VIITORUL ROL

CORNELIA GHEORGHIU

Au trecut cîțiva ani buni, de cînd Cornelia Gheorghiu, statornică, de la absolvirea Institutului, în trupa Naționalului ieșean, își prezenta, la această rubrică, un „viitor rol”. Între timp, actrița și-a îmbogățit fișa de creație. Notăm : Ala (*Tango*, de Slawomir Mrozek) ; Camelia (*Acești nebuni fâjarnici*, de Teodor Mazilu) ; Liza (*Copiii soarelui*, de Maxim Gorki) ; Prințesa de Eboli (*Don Carlos*, de Schiller) ; Domnișoara Rosières (*Vara la Nohant*, de J. Iwaszkiewicz).

Acum, Cornelia Gheorghiu repetă rolul Ioanei d'Arc din *Ciocirlia* de Jean Anouilh, în regia lui Dan Nasta.

„Se întîmplă atît de rar să primești un rol «visat», încît atunci, cînd chiar se întîmplă, îți se pare de necrezut... O vîlsez cam de mult pe această Ioana d'Arc a lui Anouilh, Ciocirlia, simbol al eroismului, al jertfei patriotice. De fapt, nu e

vorba de un vis de actriță, care se vede strălucind într-un rol de protagonistă, ci de sentimentul că, personaj și interpretă, ne aparținem una, celeilalte ; că așa avea ceva de spus, despre Ioana. Și, poate că e totuși mai bine să spui ceea ce ai de spus, mai tîrziu, decît niciodată...

Firește că sentimentul acesta e subiectiv, iar rolul, așa cum trebuie să apară în spectacol, presupune un anumit grad de obiectivare. Cu atît mai mult, dacă personajul dramatic coincide cu un personaj istoric binecunoscut, trebuie păstrat echilibrul între document, legendă și ficțiune artistică. În plus, Ioana este eroina mai multor piese (și filme), imaginea ei este familiară spectatorilor. Dar ce anume o deosebește pe Ciocirlia de, să zicem, protagonistă piesei lui Bernard Shaw sau de ale altor scrieri despre Ioana d'Arc ? Aceasta e problema pe care mi-o pun.

În piesa lui Anouilh, Ioana nu are prilejul să acționeze ; totul se petrece în cadrul procesului (momentele retrospective servesc drept «reconstituire»). Aș zice că textul ei e chiar restrîns, dar de o neobișnuită densitate. Răspunzînd la interogatoriu, țărîncea eroină și martiră e obligată să-și drămuiască fiecare cuvînt ; astfel, ajunge la esențial. Ceea ce spune ea, nu ține de domeniul inteligenței, care „înțelege” lumea, ci de acela al clarviziunii, care pătrunde în inima adevărului. Ioana *simte*, receptează, cu înțelegerea ei ființă, valorile fundamentale : datoria față de patrie, dragostea față de oameni, cinstea, eficiența faptelor. Toate acestea i se par simple, la nivelul evidenței, nu sînt obiect de speculație intelectuală. Așa cum e caracterizată chiar în piesă, e „un amestec de îndrăzneală și de smerenie, de măreție și de bun-simț”. Să nu uităm că e tinără, vitală, și că-și plătește, conștient, cu viața — într-un final în care, brusc, autorul răsucesce altă „chele” — dreptul de a rămîne ea însăși.

Sper să reușesc să exprim acestea pe scenă, mai mult decît în scris. Nu-mi rămîne decît să repet după ea : „Da, mi-e frică, dar asta-i treaba mea, nu privește pe nimeni, înainte !”...

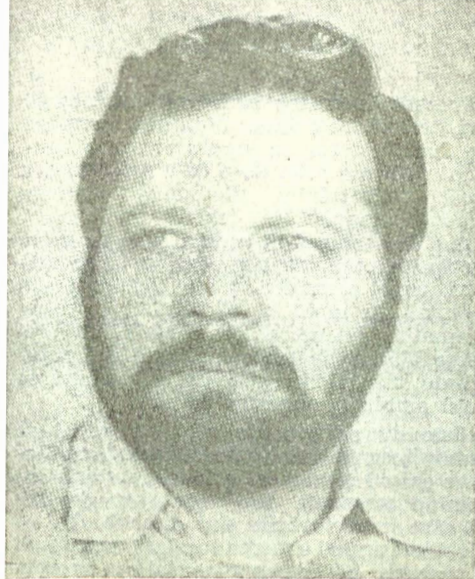
telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

La Rîmnicu Vilcea a luat ființă Teatrul muncitoresc al Casei de cultură a sindicatelor. Spectacolul inaugural, cu piesa înainte de revărsatul zorilor de Doru Moșoc, este regizat de artista amatoare Tanța Negrescu. ● Teatrul de pă-

puși din Sibiu oferă spectatorilor foarte frumoase programe de sală, amuzante și instructive, totodată. Autorul lor este înusuș directorul teatrului, Nicolae Rodean. ● La Uricani a luat ființă un colectiv de păpușari amatori care prezintă copiilor

din Valea Jiului spectacolul cu piesa Crăiasa zăpezilor. Ei mai pregătesc încă un spectacol cu piesa Prietenia copiilor. Regia, păpușile, decorurile, muzica, sînt realizate de acești entuziaști artiști amatori. ● După recente premiere cu spectacolul

VIITORUL ROL

CONSTANTIN BĂLTĂREȚU

Elev al profesorilor Al. Ființi și Ion Șahighian, Constantin Băltărețu a debutat în colectivul de absolvenți care, în 1958, participa la înființarea unei noi instituții de artă: Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani. După un itinerar prin teatrele din Cluj-Napoca, Bala Mare, Sibiu, și după o experiență, ca reporter și crainic, la radio-televiziune, se stabilizează la Teatrul de Comedie. Aici, datorită exigențelor impuse de roluri — să cităm trei personaje chehoviene: Osip (Un Hamlet de provincie), Andrei Prozorov (Tre surori), Lopahin (Livada de vișni) sau altele din opera lui Brecht: Jesse (Disparația lui Galy Gay), Plutonierul (Mutter Courage) —, precum și de climatul de echipă, actorul depășește etapa prezenței scenice agreabile, dobândind

un anume fel de expresivitate modernă, dominată de simplitate și firesc. Diferite alte preocupări continuă să-l solicite: face film, televiziune și radio; este coautor al unor volume de convorbiri pe teme artistice; a semnat regia spectacolului *În fața redutei* de Mircea Radu Iacoban.

Acum, repetă în piesa *Există nervi* de Marin Sorescu. Iată câteva gânduri despre personajul Locatarul.

„Am jucat în *Opinia publică* de A. Baranga, în *Sfântul* de E. Barbu, *Fata Morgana* de D. Solomon, *Preșul* de I. Băieșu, *Concurs de frumusețe*, de Tudor Popescu; de data aceasta, ne aflăm în fața unui stil dramaturgic nou. Marin Sorescu este în primul rând poet, ca atare și comedia sa este înțesată de metafore. Dialogul e viu, acid, cu «poante», dar înlănțuirea dramatică stă sub semnul inefabilului.

Tot ceea ce-mi îngădui să spun e că Locatarul este unul dintre cei 4,8 miliarde de «locatari» ai planetei Pământ: gândurile, speranțele, greșelile sale sînt caracteristice celei de-a doua jumătăți a secolului 20. Împreună cu citiva «prietenii» și «călătorii» (pe scenă — Iurie Darie, Mihai Pălădescu, Sanda Toma, Vladimir Găitan, Anca Pandrea), el discută despre tot ce se poate și chiar despre ce nu se poate face, pe lume. Situațiile sînt neașteptate, replicile curg, într-o țesătură abil concepută spre a obține efectul scontat; dar, dacă ești atent, observi că «lucăria» are un mecanism precis și fin, și că, de fapt, e vorba despre condiția umană, despre gândirea semenilor noștri, de-a lungul veacurilor, începînd din antichitate și pînă la bio-ecologismul contemporan. Gluma e cînd farsă, cînd pamflet, cînd ironie tandră.

Spectacolul presupune o efectivă muncă de echipă; regizorul Florin Fătuțescu colaborează cu scenograful Ion Popescu-Udrishte la crearea imaginii teatrale”.

Maria MARIN

telex-,,teatrul“ ● telex-,,teatrul“ ● telex-,,teatrul“

Gulliver, adaptare după Jonathan Swift de Domnița Munteanu, în regia și scenografia lui Constantin Brehnescu, și cu spectacolul Poveste din pădure, dramatizare de Cristina Anca Ciubotaru după un basm ucrainean, în regia Nataliei Dănilă și scenografia lui Constantin Breh-

nescu, Teatrul pentru copii și tineret din Iași va mai prezenta, pînă la sfîrșitul stagiunii, Cine-i oare Făt-Frumos? de Iuliu Rațiu, Grădina fermecată de Ileana Vulpescu, după o idee de André Maurois, și Cartea cu jucării, adaptare după minunatul volum omonim al

lui Tudor Arghezi. ● Mai mulți cititori ne întreabă dacă se pot abona la revista „Teatrul”. Le răspundem că da, dacă se adresează oficiilor poștale între 1 și 15 ale lunii, pentru numerele următoare, de bună seamă.

FAIMA